

The relationship between the characteristics of CEOs and financial statement renewal with an emphasis on the moderating role of corporate governance mechanisms

Ali Souri *,¹ Arsalan Zonobi, ²

1. Department of Financial Management and Accounting, Faculty of Management and Accounting, Qom, Iran (Corresponding Author).
2. Department of Accounting, Islamic Branch Azad University, Roudhen, Iran.

ARTICLE INFO

Article Type:

Original Research

Received: 11.27.2023

Revised: 02.27.2024

Accepted: 06.19.2024

Keyword:

Restatement Of Financial Statements, Tenure of the CEO, Upper Echelons Theory

*Corresponding Author:

Ali Souri

Email:

souri.ali@ut.ac.ir

ABSTRACT

This research deals with the relationship between the CEO's characteristics and financial statement renewal with emphasis on the moderating role of management mechanisms of acquired companies on the Tehran Stock Exchange. The data of 96 companies admitted to the Tehran Stock Exchange for the period 2015-2016 were examined. To check the significance of the hypothesis test, the ordinary square regression method was used. The results showed that among the personal characteristics of the CEO, including age, tenure and knowledge of the CEO, only tenure and overconfidence of the CEO had a positive and significant effect on the value of the company; no significant relationship was discovered between age and management knowledge with company value. The results of this research demonstrated that there is a direct relationship between the tenure of the chairman of the board of directors and the CEO of the company with added economic value and the wealth created for the shareholders, and strong corporate governance strengthens the effect of the individual characteristics of the CEO on the value of the company. In addition, the secondary findings of this research showed that company value had an inverse relationship with company size and a direct and significant relationship with sales growth and leverage ratio. No significant relationship was found between the dual role of the CEO and the chairman of the board of directors.

Introduction

Renewal of financial statements is a factor that can put the reliability of published financial information in an aura of uncertainty. In the theoretical concepts of financial reporting, the purpose of preparing financial statements, as the main core of financial reporting, is defined as follows: "It is to provide summarized and classified information about the status, performance and financial flexibility of the business entity, which is useful for a wide range of users of financial statements". The main qualitative characteristics related to information content are "relevance" and "reliability", so if financial information is not relevant and reliable, it will not be useful. If there is a significant mistake in the financial statements of the previous financial period/s and if the accounting procedures change in the current period compared to the previous financial period/s, resubmission of the financial statements is mandatory. Renewal of financial statements can indicate the existence of weakness in the accounting and financial reporting system, the company's internal controls, or the company's management's attempt to manipulate profits through the use of accounting methods, not identifying expenses on purpose, or identifying false income. Therefore, in general, the reaction of users towards this issue is negative. The renewal of financial statements and the existence of annual adjustments means that the financial statements prepared by the management of the business unit of the previous period or periods are not sufficiently reliable.

Financial statements are a tool for disseminating relevant and useful information to all stakeholders. It is important to publish appropriate and correct financial statements by management because investors rely on these statements when evaluating future cash flows and other conditions. However, the discovery of the scandals of large companies such as Enron and WorldCom shows that the published financial statements do not necessarily provide a true and fair view of the companies. Financial restatement refers to the process of reviewing and correcting errors in previously published financial statements that are not prepared in accordance with accepted accounting principles. Many well-known public companies in the world have re-presented their financial statements, which has resulted in the removal of millions of dollars of previously reported profits. Because of these events, there have been concerns about the credibility and reliability of companies' financial disclosures. In the United States alone, approximately 2,705 financial statement restatements were reported between 1997 and 2006 (GAO, 2002). The increase in the number of financial statement renewals has attracted the attention of stakeholders, particularly investors, as well as researchers and the general public.

The purpose of updating financial statements is to protect the interests of stakeholders by providing relevant information to users and managers may use this tool for profit-seeking purposes and manipulating financial statements. Managers' characteristics such as age, work and education records can be effective in reducing the occurrence of re-presentation of financial statements. As a result, managers should act more actively

in fulfilling their duties and responsibilities. Managers are also responsible for encouraging their subordinates to behave ethically (Hambrick and Mason, 1984).

Methodology

In this regard, the data of 100 companies admitted to the Tehran Stock Exchange for the period 2015-2016 was examined. To check the significance of the hypothesis test, the ordinary square regression method was used.

Results and Discussion

The results showed that among the personal characteristics of the CEO including age, tenure and knowledge of the CEO, only tenure and overconfidence of the CEO had a positive and significant effect on the value of the company; and no significant relationship was found between age and management knowledge with company value. The results of this research showed that there is a direct relationship between the tenure of the chairman of the board of directors and the CEO of the company with the financial restatement, and strong corporate governance strengthens the effect of the individual characteristics of the CEO on the financial restatement. Furthermore, the secondary findings of this research showed that financial restatement has an inverse relationship with company size and has a direct and significant relationship with sales growth and leverage ratio. No significant relationship was found between the dual role of the CEO and the chairman of the board of directors.

Conclusions

With the separation of ownership and management, the managers manage the company as the representatives of the shareholders. With the formation of agency relationships, a conflict of interest is created between managers and shareholders and other stakeholders, and managers can take actions that are in their interests and necessarily in the interests of shareholders and stakeholders. The main assumption concerning corporate governance is based on the concept that due to the conflict of interests between managers and investors, there is a need for a support mechanism for investors before managers. According to the findings of the research on the effect of the personal characteristics of the CEO on the occurrence and intensity of revaluation, which is one of the indicators of the quality of financial reporting, as well as the moderating role of corporate governance on this effect, it is recommended that companies pay greater attention to selecting and appointing CEOs and monitor the performance of financial reporting.

رابطه میان ویژگی‌های مدیرعامل و تجدید ارائه‌های مالی با تاکید بر نقش تعدیل‌کننده مکانیزم‌های راهبری شرکتی

علی سوری*^۱، ارسلان زنوبی^۲

۱. گروه مدیریت مالی و حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، قم، ایران (نویسنده مسئول)
۲. گروه حسابداری، دانشگاه آزاد واحد اسلامی، رودهن، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	
دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۹/۰۶	
بازنگری مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۰۸	
پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰	
کلید واژگان: تجدید ارائه صورت‌های مالی، مدت تصدی مدیرعامل، تئوری سطوح فوقانی	پژوهش حاضر، به بررسی رابطه میان ویژگی‌های فردی مدیرعامل و تجدید ارائه صورت‌های مالی با تأکید بر نقش تعدیل‌کننده مکانیزم‌های راهبری شرکتی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازد. در این راستا داده‌های ۱۰۰ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران برای سال‌های مالی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ جمع‌آوری و آزمون شده است. برای بررسی و آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش رگرسیون مربعات معمولی استفاده شد. نتایج نشان داد که از میان ویژگی‌های فردی مدیرعامل از جمله سن، مدت تصدی، بیش‌اطمینانی و دانش مالی مدیرعامل تنها دو متغیر مدت تصدی و بیش‌اطمینانی بر وقوع و مقدار تجدید ارائه در صورت‌های مالی تأثیر مستقیم و معنی‌داری دارد. همچنین مکانیزم‌های راهبری شرکتی، تأثیر ویژگی‌های مذکور بر وقوع و شدت تجدید ارائه را تعدیل می‌کند. یافته‌های فرعی این پژوهش نشان می‌دهد که اندازه شرکت با وقوع و مقدار ریالی تجدید ارائه رابطه معکوس و رشد فروش و نسبت اهرم مالی شرکت با وقوع و مقدار ریالی تجدید ارزیابی در صورت‌های مالی رابطه مستقیم و معنی‌داری دارد.
*نویسنده مسئول: علی سوری پست الکترونیکی: souri.ali@ut.ac.ir	

مقدمه

صورت های مالی، ابزاری برای انتشار اطلاعات مربوط و مفید برای تمامی ذی نفعان است. انتشار صورت های مالی مناسب و صحیح توسط مدیریت از آن جا حائز اهمیت است که سرمایه گذاران در هنگام ارزیابی جریان نقدی آتی و سایر شرایط به این صورت ها اتکا می کنند اما کشف رسوایی های شرکت های بزرگی همچون انرون و ورلدکام نشان می دهد که صورت های مالی منتشر شده الزاماً دیدگاه واقعی و منصفانه از شرکت ها را فراهم نمی آورد. این بدان معناست که شرکت هایی وجود دارند که اقدام به تجدید ارائه صورت های مالی می کنند. تجدید ارائه صورت های مالی به فرایند بازنگری و اصلاح خطاهای صورت های مالی منتشر شده پیشین اشاره دارد که مطابق با اصول پذیرفته شده حسابداری تهیه نشده اند (عبدالله و موحد نصیر، ۲۰۱۰). شرکت های سهامی عام بسیار مشهوری در جهان اقدام به تجدید ارائه صورت های مالی کرده اند که منجر به حذف میلیون ها دلار سودهای گزارش شده قبلی شده است. به دلیل این اتفاقات، نگرانی هایی در مورد اعتبار و قابلیت اتکای افشاهای مالی شرکت ها به وجود آمده است. در ایالات متحده به تنهایی حدود ۲۷۰۵ مورد تجدید ارائه صورت های مالی طی سال های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۶ گزارش شده است (GAO، ۲۰۰۲). افزایش تعداد موارد تجدید ارائه صورت های مالی، توجه ذی نفعان به خصوص سرمایه گذاران و نیز محققان و عموم مردم را به خود جلب کرده است.

هر چند هدف تجدید ارائه صورت های مالی، محافظت از منافع ذی نفعان از طریق تهیه اطلاعات مربوط برای استفاده کنندگان است، ممکن است مدیران از این ابزار در راستای اهداف سودجویانه و دستکاری صورت های مالی استفاده کنند. ویژگی های مدیران از جمله سن، سوابق کاری و تحصیلی می تواند در کاهش وقوع تجدید ارائه صورت های مالی تأثیر گذار باشد. در نتیجه مدیران باید در انجام وظایف و مسئولیت های خود به طور فعال تری عمل کنند. همچنین مدیران مسئولیت دارند زیردستان خود را در راستای رفتار اخلاق مدارانه تشویق کنند (هامبریک و میسون^۱، ۱۹۸۴).

تعداد روز افزونی از تحقیقات به ویژگی های خاص مدیرعامل و اینکه چگونه بر شیوه مدیریت آنها تأثیر می گذارد پرداخته اند (کاپلان و همکاران، ۲۰۱۲). یکی از تئوری هایی که از این دیدگاه حمایت می کند تئوری سطوح فوقانی است. تئوری سطوح فوقانی (هامبریک و میسون، ۱۹۸۴) بیان می کند که ویژگی های فردی مدیران، چگونگی سنجش و تفسیر شرایط شرکت توسط آنها را تحت تأثیر قرار می دهد و در نتیجه می تواند بر تصمیمات شرکتی و عملکرد آنها تأثیر بگذارد (هامبریک، ۲۰۰۷). هدف پژوهش حاضر بررسی این موضوع است که آیا ویژگی های مدیران عامل بر وقوع و شدت تجدید ارائه صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر گذار است یا خیر. یافته های این پژوهش می تواند برای قانون گذاران و شرکت ها در راستای آشکارسازی تأثیر مدیران اجرایی ارشد بر کیفیت گزارشگری مالی و در نتیجه بر طراحی مؤثر سازوکارهای راهبردی شرکتی و تعیین حقوق و مزایای مدیران برحسب ارزیابی عملکرد آنها مفید واقع شود.

مبانی نظری

¹ Hambrick & Mason

تجدید ارائه صورت‌های مالی، نشانگر افشاهای غلط بااهمیت و گزارشگری مالی فریب‌کارانه است. صورت‌های مالی تجدید ارائه‌شده، ابهام در اطلاعات مالی افشاشده را بازتاب می‌کند و یک شکست فجیع در سیستم راهبری سازمان را به تصویر می‌کشد که اغلب تحت کنترل و نفوذ مدیریت سازمان است. بخشی از ادبیات حسابداری به بررسی دلایل تجدید ارائه صورت‌های مالی پرداخته است. طبق مطالعات انجام‌شده در ایران، تعدیلات سنواتی و تجدید ارائه صورت‌های مالی غالباً ناشی از اصلاح اشتباهات است. در برخی تحقیقات، دلایلی از جمله خطاهای داخلی و پیچیدگی معاملات ذکر شده است که فرصت سودجویی از طریق استفاده از روش‌های جایگزین را به مدیران می‌دهد (پلامبی و یون^۱، ۲۰۱۰). تحقیقات انجام‌شده رابطه مثبتی میان انگیزه‌های مدیران و تجدید ارائه صورت‌های مالی یافته‌اند. مدیر تمایل دارد به‌منظور بهبود قیمت سهام سودها را تجدید ارائه کند تا با استفاده از اختیار معامله سهامی که در اختیار دارد منتفع گردد. این شرایط وجود تضاد منافع میان مدیران و سهامداران را منعکس می‌کند زیرا مدیران به‌جای اینکه به دنبال حداکثرکردن ثروت و منافع سهامداران باشند، به دنبال حداکثرساختن ثروت خودشان هستند. این موضوع سؤال‌های مهمی را در مورد ماهیت انگیزه‌های حقوق و پاداش مدیران برمی‌انگیزد.

دیدگاه نظری که می‌تواند تأثیر ویژگی‌های مدیریت و گرایش ریسک‌پذیری وی در رابطه با تجدید ارائه صورت‌های مالی را شرح دهد تئوری سطوح فوقانی است. این تئوری بیان می‌کند که ویژگی‌ها و سوابق مدیران، شاخصی برای پیش‌بینی نتایج، انتخاب‌های استراتژیک و سطح عملکرد سازمان است (هامبریک و ماسون، ۱۹۸۴). ویژگی‌های فردی مدیریت، به علت دشواری اندازه‌گیری استانداردها و ارزش‌های مدیریتی، اغلب به‌عنوان یک شاخص مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ در نتیجه ویژگی‌های فردی مدیر به‌عنوان هسته این تئوری عمل می‌کند. از سوی دیگر، نقش مدیران به‌عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار دیگر بر کیفیت گزارشگری مالی را می‌توان در غالب تئوری نمایندگی بررسی کرد. امنیت شغلی مدیران بستگی به ارائه تصویر مطلوب از عملکرد شرکت در دوره جاری یا دوره‌های آتی دارد بنابراین موفق‌نشدن آنها در ارائه عملکرد مطلوب و حصول نتایج ضعیف در دوره جاری، یا به دلیل پیش‌بینی شکست در دوره‌های آتی، جایگاه مدیران را همواره با خطر برکناری مواجه می‌سازد که این خود می‌تواند مدیر را به سمت تحریف صورت‌های مالی سوق دهد. مطالعات رشته اقتصاد و مالی اخیراً به بررسی این موضوع پرداخته‌اند که آیا ویژگی‌های فردی مدیران بر تصمیمات شرکتی تأثیرگذار است یا خیر. یکی از جدیدترین تحقیقات در این زمینه را برتراند و اسکوار (۲۰۰۳) انجام داده‌اند، آنها دریافتند که مدیران در تصمیم‌گیری‌های اجرایی و مالی، شیوه‌های منحصربه‌فردی را بروز می‌دهند.

در طول سالیان گذشته، به اهمیت ویژگی‌های مختلف راهبری شرکتی به‌عنوان مکانیزم نظارتی به‌منظور کنترل اختیار مدیران توجه رو به رشدی شده است. بیشتر سرمایه‌گذاران و تدوین‌کنندگان قوانین اعتقاد دارند برخی از ویژگی‌های راهبری شرکتی (مانند وجود اعضای غیرموظف و مستقل در ترکیب هیئت‌مدیره) به حفظ منافع سهامداران کمک می‌کنند و هرگونه تضاد منافع بین آنها و مدیریت را کاهش می‌دهند. بروز چنین تضادهایی می‌تواند منجر به اقداماتی شود که به ارائه نادرست صورت‌های مالی، کاهش کیفیت گزارشگری مالی و در نتیجه تجدید ارائه صورت‌های مالی بیانجامد. با توجه به نقش مکانیزم‌های نظام راهبری شرکتی در هم‌راستاکردن منافع

¹ Plumlee & Yohn

مدیران و سهامداران و افزایش قابلیت اتکای اطلاعات مالی، انتظار می‌رود افزایش کیفیت راهبری شرکتی منجر به بهبود کیفیت گزارشگری مالی و کاهش تجدید ارائه صورت‌های مالی گردد (عبدالله و همکاران، ۲۰۱۰).

پیشینه پژوهش

آشفاک^۱ و همکاران (۲۰۲۱) به بررسی تجربی تأثیر ویژگی‌های مدیرعامل بر کیفیت گزارشگری مالی در نیجریه پرداختند. نتایج نشان داد که بین جنسیت مدیرعامل و کیفیت گزارشگری مالی رابطه مثبت و غیرمعداری وجود دارد. تخصص مالی مدیرعامل، رابطه منفی و معداری را با کیفیت گزارشگری مالی نشان داد در حالی که دوره تصدی مدیرعاملی، رابطه مثبت و معداری را با کیفیت گزارشگری مالی نشان داد.

صیفزاده و همکاران (۲۰۲۱) رابطه میان ویژگی‌های مدیریت و شفافیت گزارشگری مالی را بررسی کردند. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که بین خشک‌نظری مدیریتی و مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی، رابطه منفی و معداری وجود دارد. بین مدیریت سود واقعی، نزدیک‌بینی مدیران، خودشیفتگی و اعتماد بیش‌ازحد مدیران و شفافیت صورت‌های مالی، رابطه مثبت و معداری وجود دارد.

الترانه، شافی و ایشاک^۲ (۲۰۲۰) تأثیر ویژگی‌های مدیرعامل بر تجدید ارائه صورت‌های مالی در کشور مالزی را بررسی کردند. نتایج این مطالعه نشان داد که بین دوره تصدی مدیرعامل و جنسیت مدیرعامل با تجدید ارائه‌های مالی، رابطه مثبت و معداری وجود دارد. علاوه بر این، این مطالعه، رابطه منفی و معداری را بین عنوان افتخاری مدیرعامل و تجدید ارائه‌های مالی نشان داد. با این حال، نتایج نشان داد که بین تخصص مدیرعامل و سن با تجدید ارائه‌های مالی، رابطه ناچیز وجود دارد. این مطالعه اهمیت در نظر گرفتن ویژگی‌های مدیرعامل را به عنوان یکی از عوامل مؤثر در تجدید ارائه‌های مالی در شرکت‌های مالزیایی برجسته کرد.

آل‌زبان^۳ (۲۰۲۰) به بررسی تأثیر کمیته حسابرسی، ویژگی‌های مدیرعامل و حسابرس مستقل بر کیفیت گزارشگری مالی پرداخت. یافته‌ها نشان می‌دهد که هر یک از این سه مؤلفه، تأثیر مثبتی بر کیفیت گزارشگری مالی دارند اما کمیته حسابرسی بیشترین تأثیر را در این زمینه دارد. یافته‌ها همچنین نشان می‌دهد که کمیته حسابرسی تأثیر مدیرعامل بر کیفیت گزارشگری مالی را تعدیل می‌کند. آزمون‌های جایگزین و معیارهای مختلف برای متغیرها، استحکام نتایج به دست آمده را تأیید می‌کنند.

خواجوی و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی ارتباطات سیاسی و کیفیت اطلاعات حسابداری: شواهدی از تجدید ارائه صورت‌های مالی پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان داد که ارتباطات سیاسی بر وقوع و شدت تجدید ارائه صورت‌های مالی به گونه‌ای مثبت تأثیرگذار است. از این رو چنین نتیجه‌گیری می‌شود که کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت‌ها تحت تأثیر روابط سیاسی آن‌ها قرار می‌گیرد.

طاهری عبده‌وند و همکاران (۱۴۰۰) تأثیر قدرت مدیرعامل بر رابطه بین معاملات مدیریتی و کیفیت گزارشگری مالی را بررسی کرده‌اند. یافته‌های این پژوهش نشان داد که در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، معاملات مدیریتی بر کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها تأثیر منفی معداری دارند. این بدان معناست

1. Ashafoke

2. Altarawneh, Shafie, & Ishak

3. Alzeban

که افزایش معاملات مدیریتی موجب کاهش کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها می‌شود. همچنین یافته‌های پژوهش نشان دادند قدرت مدیرعامل موجب تشدید رابطه منفی بین معاملات مدیریتی و کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها می‌شود. با توجه به اهمیت کیفیت گزارشگری مالی در فرایند تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی، سرمایه‌گذاران باید بدانند مدیران برای پوشاندن اثرات سوء معاملاتی مدیریتی، به کاهش کیفیت گزارشگری مالی اقدام می‌کنند و با افزایش قدرت مدیرعامل، احتمال تشدید چنین رابطه‌ای بیشتر می‌شود؛ در نتیجه، چنین اقداماتی می‌تواند سرمایه‌گذاران را گمراه کند یا تأثیرات نامساعد بر ثروت سهامداران داشته باشد.

پورحیدری و فروغی (۱۳۹۸) تأثیر نفوذ مدیرعامل بر کیفیت افشای اطلاعات حسابداری را بررسی کردند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش حاکی از آن بود که به‌موقع‌بودن اطلاعات حسابداری، رابطه منفی و معناداری با قدرت مدیریتی دارد لیکن بین کیفیت افشای اطلاعات حسابداری و قابلیت اتکای اطلاعات حسابداری با قدرت مدیریتی رابطه معناداری یافت نشد. نتایج بیانگر این مطلب است که مدیران از قدرت خویش در راستای زمان‌بندی افشای اطلاعات بهره می‌جویند لیکن از این قدرت در راستای صدمه‌زدن به قابلیت اتکای اطلاعات حسابداری استفاده نمی‌کنند.

بذرافشان و صالحی (۱۳۹۷) تأثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی را بررسی کردند. بر اساس یافته‌های تجربی، بین خودشیفتگی مدیران بر اساس اندازه امضا با معیارهای کیفیت گزارشگری مالی، رابطه معناداری وجود ندارد. با این حال، بین خودشیفتگی مدیران بر اساس نسبت پاداش مدیران بر حقوق و دستمزد کارکنان با دو مورد از معیارهای کیفیت گزارشگری مالی (شامل مدیریت سود و کیفیت سود) رابطه معناداری مشاهده شد؛ به این ترتیب که خودشیفتگی مدیران موجب افزایش مدیریت سود و کاهش کیفیت سود می‌شود. در مجموع، نتایج پژوهش نشان می‌دهد در برخی شرایط، خودشیفتگی مدیران بر معیارهای کیفیت گزارشگری مالی تأثیر می‌گذارد.

فرضیه‌های پژوهش

تحقیقات پیشین نشان داده است که سن مدیر بر رشد شرکت تأثیرگذار است (**هامبریک و ماسون، ۱۹۸۴**). رشد شرکت با نوسان فروش و سودها همراه است. این تحقیقات، تفاوت‌های میان مدیران جوان‌تر و مسن‌تر را آشکار می‌سازد. به‌نظر می‌رسد مدیران مسن‌تر، کمتر به ایده‌های جدید متوسل می‌شوند. این امر نشان می‌دهد که توانایی کمتری برای تطابق با محیط‌های جدید را دارند. همچنین، مدیران مسن‌تر تمایل کمتری به اتکا به تکنولوژی‌های جدید دارند. در نتیجه به‌نظر می‌رسد که مدیران مسن‌تر، ریسک‌گریزتر هستند به‌گونه‌ای که از اقداماتی که امنیت مالی آنها را به خطر می‌اندازد اجتناب می‌کنند. برعکس، مدیران جوان‌تر، شخصیت متضادی نسبت به مدیران مسن‌تر دارند (**همان منبع**). مدیران جوان‌تر استراتژی‌های پرریسک‌تر را ترجیح می‌دهند و توانایی بیشتری برای انطباق با محیط‌های جدید را دارند. از آن‌جا که تجدید ارائه صورت‌های مالی اغلب دربرگیرنده وظایف پیچیده‌ای است که به بسط شرایط مالی شرکت مربوط می‌شود، احتمال می‌رود که مدیران جوان‌تر نسبت به مدیران مسن‌تر تجدید ارائه بیشتری را اعمال کنند. به این ترتیب، فرضیه اول و دوم پژوهش به شرح زیر بیان می‌شود:

فرضیه ۱- بین سن مدیرعامل و وقوع تجدید ارائه صورت‌های مالی، رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه ۲- بین سن مدیرعامل و شدت تجدید ارائه صورت‌های مالی، رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد.

گروهی از تحقیقات نشان داده است که سوابق تحصیلی مدیریت بر عملکرد سازمانی تأثیر می‌گذارد (هامبریک و ماسون، ۱۹۸۴). سابقه تحصیلی به دانش‌ها و مهارت‌هایی که فرد دارد اشاره می‌کند. به نظر می‌رسد که مدیران دارای تحصیلات رسمی در مقایسه با مدیرانی که تنها تجربه عملی دارند، خودساخته‌تر باشند. همچنین، مدیران دارای تحصیلات عالی به احتمال بیشتری به دنبال استراتژی‌های کوتاه‌مدت به جای برنامه‌ریزی استراتژیک بلندمدت هستند. به دلیل عدم قطعیت و عواقبی که تجدید ارائه مالی دارد، مدیران عامل توانایی ارزیابی پیامدهای تجدید ارائه مالی بر اساس سوابق تحصیلی خود را دارند. در تحقیقات انجام شده به این نتیجه رسیده‌اند که اخیراً شرکت‌های زیادی در دنیا اقدام به استخدام مدیرعامل با دانش مالی کرده‌اند (کریشنان و پارسونز^۱، ۲۰۰۸). با توجه به اینکه تجربه و دانش قبلی مدیران، تصمیمات شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد و از آن‌جایی که مدیران دارای دانش مالی با استانداردها و تصمیم‌گیری‌های مالی و تکنیک‌های مختلف هموارسازی سود و کیفیت افشا بیشتر آشنا هستند، انتظار می‌رود توانایی بیشتری برای ارائه اطلاعات دقیق و قابل اتکا داشته باشند. در نتیجه فرضیه بعدی پژوهش به شرح زیر مطرح می‌شود:

فرضیه ۳- بین تحصیلات مدیرعامل و وقوع تجدید ارائه صورت‌های مالی، رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه ۴- بین تحصیلات مدیرعامل و شدت تجدید ارائه صورت‌های مالی، رابطه منفی و معنی‌داری وجود

دارد.

هامبریک و فوکوتومی^۲ (۱۹۹۱) ارتباط میان مدت تصدی مدیریت و عملکرد سازمانی را شرح می‌دهند. آنها بیان می‌دارند که مدیران دارای دوره تصدی کوتاه‌مدت و بلندمدت نگرش‌ها و رفتار متفاوتی نسبت به وظایف خود دارند. مدیران عامل با دوره تصدی کوتاه، کمتر به ارزیابی موضوعات بااهمیت و ریسک‌های استراتژیک شرکت می‌پردازند. در نتیجه، عملکرد آنها در اجرای طرح‌ها و ایده‌های استراتژیک تحت تأثیر قرار می‌گیرد و منجر به حداقل کمک به رشد و عملکرد سازمانی می‌شود. همچنین، گروه دیگری از تحقیقات بیان می‌کنند که مدیران عامل با دوره تصدی بلندمدت ریسک‌گریزتر هستند و تمایل بیشتری به حفظ وضعیت موجود دارند. اغلب تحقیقات، دیدگاه مشابهی نسبت به سن و مدت تصدی مدیرعامل دارند. این بدان معناست که مدیران دارای سال‌های طولانی تصدی اغلب مسن‌تر هستند و احتمال می‌رود استراتژی‌های ریسکی که می‌تواند بر امنیت مالی آنها تأثیر بگذارد را نادیده بگیرند. **هامبریک و فوکوتومی (۱۹۹۱)** دریافتند که مدیران دارای دوره تصدی طولانی به احتمال بیشتری از هرنوع تغییر، چشم‌پوشی می‌کنند زیرا از وضعیت فعلی خود راضی هستند. در نتیجه، پیش‌بینی می‌شود که احتمال تجدید ارائه مالی در شرکت‌هایی با مدیران عامل دارای دوره تصدی طولانی کمتر باشد.

فرضیه ۵- بین مدت تصدی مدیرعامل و وقوع تجدید ارائه صورت‌های مالی، رابطه منفی و معنی‌داری وجود

دارد.

فرضیه ۶- بین مدت تصدی مدیرعامل و شدت تجدید ارائه صورت‌های مالی، رابطه منفی و معنی‌داری وجود

دارد.

در الگوی اقتصاد مالی سنتی، فرض می‌شود تصمیم‌گیرندگان، رفتار عقلایی دارند و همواره به دنبال حداکثر ساختن مطلوبیت خود هستند (**هاکبارث^۳، ۲۰۰۸**) اما محققان تجربی بر این باورند که گاهی اوقات برای

¹. Krishnan & Parsons

². Hambrick & Fukutomi

³. Hackbarth

یافتن پاسخ معماهای مالی باید این احتمال پذیرفته شود که ممکن است تصمیم‌گیرندگان به‌طور کامل عقلایی رفتار نکنند. به بیانی دیگر، ویژگی‌های شخصیتی مدیران نیز جزء عوامل مهم در تصمیم‌گیری‌ها به حساب می‌آید. یکی از ویژگی‌های مهم شخصیتی، بیش‌اطمینانی است. بیش‌اطمینانی یا فرااعتمادی، یکی از مهم‌ترین مفاهیم مالی مدرن است که هم در تئوری‌های مالی و هم روان‌شناسی، جایگاه ویژه‌ای دارد. بیش‌اطمینانی سبب می‌شود انسان دانش و مهارت خود را بیش از حد و ریسک‌ها را کمتر از حد تخمین‌زده، احساس کند و بر مسائل و رویدادها کنترل داشته باشد، در حالی که ممکن است در واقع این‌گونه نباشد. **شراند و زکمان (۲۰۱۲)** رابطه میان اطمینان بیش‌ازحد و بیش‌نمایی سود را در نمونه‌ای متشکل از ۴۹ شرکت بوری در آمریکا بررسی کردند. یافته‌های آنها حاکی از این است که مدیرانی که اطمینان بیش‌ازاندازه دارند، سوگیری خوش‌بینانه بیشتری از خود بروز می‌دهند و احتمال اینکه به سمت انتشار اطلاعات اشتباه سوق پیدا کنند بیشتر است. همچنین، **احمد و دولمان (۲۰۱۳)** به بررسی رابطه میان بیش‌اطمینانی مدیران عامل و محافظه‌کاری در حسابداری پرداختند و وجود یک رابطه معکوس میان بیش‌اطمینانی مدیران عامل و محافظه‌کاری را گزارش کردند. با این تفاسیر، فرضیه بعدی پژوهش به شرح زیر بیان می‌شود:

فرضیه ۷- بین بیش‌اطمینانی مدیرعامل و وقوع تجدید ارائه صورت‌های مالی، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه ۸- بین بیش‌اطمینانی مدیرعامل و شدت تجدید ارائه صورت‌های مالی، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

هدف نهایی نظام راهبری شرکت‌ها نه تنها کاهش مشکل نمایندگی و همسوکردن منافع کارگزار با منافع کارگزار، بلکه تأمین منافع تمام گروه‌های ذی‌نفع در شرکت‌ها و واحدهای تجاری است. از این رو، به لحاظ نظری، با توجه به نقش مکانیزم‌های نظام راهبری شرکتی در هم‌راستاکردن منافع مدیران و سهامداران و افزایش قابلیت اتکای اطلاعات مالی، انتظار می‌رود افزایش کیفیت راهبری شرکتی منجر به بهبود کیفیت گزارشگری مالی و کاهش تجدید ارائه صورت‌های مالی گردد. مطالعاتی که به بررسی نقش هیئت مدیره پرداخته‌اند، نشان می‌دهند استقلال هیئت مدیره یکی از ویژگی‌های مهم اثربخشی این هیئت است. همچنین مشخص شده است که استقلال هیئت مدیره با احتمال کمتر تقلبات مالی و مدیریت سود کمتر، ارتباط دارد. از آن‌جا که ارائه مجدد صورت‌های مالی، تأثیر مخربی بر انسجام هیئت مدیره دارد و شهرت مدیران مستقل را تحت الشعاع قرار می‌دهد، انتظار می‌رود میزان استقلال هیئت مدیره، ارتباط منفی با وقوع ارائه مجدد صورت‌های مالی داشته باشد (**عبدالله و همکاران، ۲۰۱۰**).

سهامداران نهادی که مالک بخش قابل توجهی از سهام شرکت هستند، نقش‌های نظارتی مهمی را ایفا می‌کنند. انگیزه‌های بالاتر سهامداران بیرونی برای نظارت بر مدیریت ناشی از این حقیقت است که ثروت آنها ارتباط تنگاتنگ و مستقیمی با شرکت‌ها دارد و آنها از منابع کافی برای نظارت دقیق بر سرمایه‌گذاری‌های خود برخوردارند. اهمیت سهامداران نهادی برای نظارت بر عملکرد شرکت ناشی از تأثیر این سهامداران بر قیمت سهام شرکت و توانایی این سرمایه‌گذاران (طبق میزان مالکیت سهامشان) برای تعیین تصمیمات اتخاذی هیئت مدیره می‌باشد. از این‌رو حضور سهامداران نهادی می‌توانند مکانیزم نظارتی مهمی برای تضمین عملکرد مدیریت طبق منافع سهامداران

باشد. حفظ منافع سهامداران، مدیریت را ملزم می کند که صورت های مالی صحیح و صادقانه و عاری از خطا یا بی نظمی را در اختیار سهامداران بگذارد. از این رو احتمال ارائه مجدد صورت های مالی می تواند با حضور سهامداران عمده بیرونی کاهش یابد که ناشی از نظارت بهتر مدیریتی است (همان منبع).

فرضیه ۹- ساز و کارهای راهبری شرکتی باعث تعدیل تأثیر مدیرعامل بر وقوع تجدید ارائه صورت های مالی می گردد.

فرضیه ۱۰- ساز و کارهای راهبری شرکتی باعث تعدیل تأثیر مدیرعامل بر شدت تجدید ارائه صورت های مالی می گردد.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از لحاظ روش پژوهش به صورت توصیفی از نوع همبستگی است. از آنجا که انجام پژوهش با داده های واقعی شرکت ها سر و کار دارد، برای فراهم آوردن اطلاعات شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که با توجه به متغیرهای پژوهش مربوط به صورت های مالی شرکت ها می شود از منابع مختلفی مانند نرم افزار رهاورد نوین و سایت اطلاع رسانی سازمان بورس اوراق بهادار به نشانی www.codal.ir استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش دربرگیرنده کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. دوره زمانی پژوهش از سال ۱۳۹۵ تا سال ۱۴۰۰ در نظر گرفته شده است. همچنین در این پژوهش نمونه ای متشکل از ۱۰۰ شرکت براساس معیارهای زیر از میان شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انتخاب شده است.

جدول ۱. نحوه غربالگری جامعه آماری

تعداد شرکت ها	محدودیت ها	شرح
۴۲۶		کل شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در ابتدای بازه زمانی پژوهش
	۱۲۳	شرکت هایی که پایان سال مالی آنها ۲۹ اسفند نیست
	۷۹	شرکت های بیمه، سرمایه گذاری، هلدینگ ها و بانک ها
	۴۰	شرکت هایی که در بازه زمانی پژوهش از بورس حذف شده اند (توقف نماد)
	۲۰	شرکت هایی که طی دوره پژوهش به بورس وارد شده اند
	۱۳	شرکت هایی که طی بازه زمانی پژوهش تغییر سال مالی داده اند
	۵۱	شرکت هایی که اطلاعات آنها در دوره زمانی پژوهش در دسترس نبوده است
۱۰۰		تعداد شرکت های نمونه موردبررسی

متغیرها و مدل های پژوهش

متغیرهای وابسته

با توجه به فرضیه های مطرح شده، متغیرهای وابسته پژوهش عبارتند از: وقوع تجدید ارائه صورت های مالی و شدت آن. در پژوهش حاضر، همچون پژوهش [هیرشی و همکاران \(۲۰۱۲\)](#) شدت تجدید ارائه، به وسیله میزان

تجدید ارائه سود خالص سنجیده شده است. شایان ذکر است میزان تجدید ارائه سود خالص برحسب دارایی‌های شرکت استاندارد شده است.

$$RESM = \frac{|RESNI_{i,t} - NI_{i,t}|}{TA_{i,t}} \quad \text{رابطه (۱)}$$

RESM: شدت تجدید ارائه، RESNI: سود خالص تجدید ارائه شده، NI: سود خالص گزارش شده، TA: ارزش دفتری مجموع دارایی‌ها.

وقوع تجدید ارائه صورت‌های مالی (RES): در صورتی که صورت‌های مالی سال قبل در سال جاری تجدید ارائه شده باشند معادل یک و در غیر این صورت معادل صفر قرار می‌گیرد.

متغیرهای مستقل

سن مدیرعامل (AGE): معادل عدد سال تهیه صورت‌های مالی منهای عدد سال تاریخ تولد مدیرعامل می‌باشد.

دانش مدیرعامل (KNOWLEDGE): در این پژوهش به مدرک دیپلم ۰، کارشناسی ۱، کارشناسی ارشد ۲، دکتری ۳ و به رشته‌های مرتبط (حسابداری، اقتصاد و مدیریت) ۱ و غیرمرتبط صفر امتیاز داده شده است. به این ترتیب حداقل امتیاز قابل کسب صفر و حداکثر ۵ می‌باشد.

مدت تصدی مدیرعامل (TENURE): معادل عدد سال تهیه صورت‌های مالی منهای عدد سال انتصاب مدیرعامل به این سمت می‌باشد.

اطمینان بیش‌ازحد مدیرعامل (OVERCON): شاخص‌هایی از جمله میزان سهام خزانه، نسبت مخارج سرمایه‌ای به مجموع دارایی‌ها و نسبت اهرم برای اندازه‌گیری اطمینان بیش‌ازحد مدیریت استفاده شده است. متغیر تعدیل‌کننده

ساز و کارهای راهبری شرکتی (COG): در این تحقیق از یک شاخص راهبری شرکتی ساختگی استفاده شده است. این شاخص مرکب از چهار مورد از ساز و کارهای راهبری شرکتی شامل تعداد اعضای هیئت مدیره، نسبت اعضای غیرموظف به کل اعضا، درصد مالکیت سهامداران نهادی و اندازه حسابرس (اگر سازمان حسابرسی باشد معادل یک و در غیر این صورت معادل صفر) می‌باشد. اگر عدد مربوط به هر یک از این شاخص‌ها بیشتر از عدد میانه برای کل شرکت‌های نمونه در آن سال و صنعت باشد معادل یک و اگر پایین‌تر از عدد میانه باشد معادل صفر در نظر گرفته می‌شود. در نهایت امتیاز کسب‌شده توسط شرکت تقسیم بر کل امتیازهای قابل کسب می‌گردد و عدد شاخص راهبری شرکتی برای آن شرکت به دست می‌آید.

متغیرهای کنترلی

به منظور کنترل سایر متغیرهایی که به نحوی در تجزیه و تحلیل مسئله پژوهش مؤثرند، متغیرهای کنترلی لازم با توجه به مرور متون به شرح زیر تعیین شدند:

نتایج بسیاری از پژوهش‌ها بیانگر آن است که اندازه شرکت، اهرم مالی و سودآوری، از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر تجدید ارائه صورت‌های مالی هستند (عبدالله و همکاران، ۲۰۱۰). بنابراین، در این پژوهش اندازه شرکت، اهرم مالی و سودآوری به عنوان متغیرهای کنترلی در نظر گرفته شده‌اند.

دوگانگی نقش مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره (DUALITY): اگر نقش مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره در شرکت تفکیک شده باشد معادل یک و در غیر این صورت معادل صفر قرار داده می‌شود.
 نوع مالکیت (GOVOWNER): اگر بیش از ۵۰ درصد از سهام متعلق به شرکت‌ها و نهادهای دولتی باشد معادل یک و در غیر این صورت معادل صفر قرار داده می‌شود.
 سن شرکت (CAGE): معادل سال تهیه صورت‌های مالی منتهای سال تأسیس شرکت می‌باشد.
 اندازه شرکت (SIZE): معادل لگاریتم طبیعی ارزش دفتری دارایی‌های شرکت است (سلیمانی و همکاران، ۱۴۰۰).

اهرم مالی (LEV): معادل نسبت جمع بدهی‌ها به جمع دارایی‌ها در تاریخ ترازنامه می‌باشد (خرم‌دل ماسوله و استاد، ۱۴۰۱).

نرخ بازده دارایی‌ها (ROA): معادل سود حاصل از عملیات عادی و مستمر شرکت قبل از مالیات تقسیم بر ارزش دفتری مجموع دارایی‌ها در پایان سال مالی.

مدل‌های تحقیق

به‌منظور آزمون فرضیات ۱، ۳، ۵ و ۷ از الگوی زیر استفاده شده است.

(مدل ۱)

$$RES = \beta_0 + \beta_1 AGE_{i,t} + \beta_2 TENURE_{i,t} + \beta_3 KNOWLEDGE_{i,t} + \beta_4 OVERCON_{i,t} + \beta_5 DUALITY_{i,t} + \beta_6 GOVOWNER_{i,t} + \beta_7 CAGE_{i,t} + \beta_8 SIZE_{i,t} + \beta_9 ROA_{i,t} + \beta_{10} LEV_{i,t} + \sum \beta_j YEAR\_DUMMY + \sum \beta_K INDUSTRY\_DUMMY + \varepsilon_{i,t}$$

همچنین از مدل ۲ به‌منظور آزمون فرضیات ۲، ۴، ۶ و ۸ استفاده شده است:

(مدل ۲)

$$RESM = \beta_0 + \beta_1 AGE_{i,t} + \beta_2 TENURE_{i,t} + \beta_3 KNOWLEDGE_{i,t} + \beta_4 OVERCON_{i,t} + \beta_5 DUALITY_{i,t} + \beta_6 GOVOWNER_{i,t} + \beta_7 CAGE_{i,t} + \beta_8 SIZE_{i,t} + \beta_9 ROA_{i,t} + \beta_{10} LEV_{i,t} + \sum \beta_j YEAR\_DUMMY + \sum \beta_K INDUSTRY\_DUMMY + \varepsilon_{i,t}$$

از مدل ۳ به‌منظور آزمون فرضیه ۹ استفاده شده است:

(مدل ۳)

$$RES = \beta_0 + \beta_1 AGE_{i,t} + \beta_2 TENURE_{i,t} + \beta_3 KNOWLEDGE_{i,t} + \beta_4 OVERCON_{i,t} + \beta_5 COG_{i,t} + \beta_6 AGE * COG_{i,t} + \beta_7 TENURE * COG_{i,t} + \beta_8 KNOWLEDGE * COG_{i,t} + \beta_9 OVERCON * COG_{i,t} + \beta_{10} DUALITY_{i,t} + \beta_{11} GOVOWNER_{i,t} + \beta_{12} CAGE_{i,t} + \beta_{13} SIZE_{i,t} + \beta_{14} ROA_{i,t} + \beta_{15} LEV_{i,t} + \sum \beta_j YEAR\_DUMMY + \sum \beta_K INDUSTRY\_DUMMY + \varepsilon_{i,t}$$

از مدل ۴ به‌منظور آزمون فرضیه ۱۰ استفاده شده است:

(مدل ۴)

$$RESM = \beta_0 + \beta_1 AGE_{i,t} + \beta_2 TENURE_{i,t} + \beta_3 KNOWLEDGE_{i,t} + \beta_4 OVERCON_{i,t} + \beta_5 COG_{i,t} + \beta_6 AGE * COG_{i,t} + \beta_7 TENURE * COG_{i,t} + \beta_8 KNOWLEDGE * COG_{i,t} + \beta_9 OVERCON * COG_{i,t} + \beta_{10} DUALITY_{i,t} + \beta_{11} GOVOWNER_{i,t} + \beta_{12} CAGE_{i,t} + \beta_{13} SIZE_{i,t} + \beta_{14} ROA_{i,t} + \beta_{15} LEV_{i,t} + \sum \beta_j YEAR\_DUMMY + \sum \beta_k INDUSTRY\_DUMMY + \varepsilon_{i,t}$$

یافته‌های پژوهش

آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

نتایج آمار توصیفی متغیرهای تحقیق در جدول ۲ آورده شده که بیانگر پارامترهای توصیفی برای هر متغیر به صورت مجزا است. میانگین مدت تصدی مدیرعامل در شرکت‌های نمونه ۲/۸۴ سال بوده است. میانگین سن مدیران عامل این شرکت‌ها ۵۵/۶۸ می‌باشد. درصد فراوانی متغیر بیش‌اطمینانی مدیریت نیز معادل ۳۸ درصد است.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر/آماره	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار
سن مدیرعامل	۵۵/۶۸	۵۶	۷۸	۳۱	۱۱/۳۱
مدت تصدی مدیرعامل	۲/۸۴	۲/۰۰	۱۵/۰۰	۰	۳/۱۶
دانش مدیرعامل	۲/۷۴	۳	۵	۲	۰/۸۸
امتیاز شاخص راهبری شرکتی	۵۲	۵۰	۱	۰	۲۵/۰
سن شرکت	۳۷/۴۹	۳۷	۶۸/۰۰	۱۰	۱۴/۰۷
اندازه شرکت	۱۴/۴۲	۱۴/۲۳	۱۸/۷۵	۱۱/۱۶	۱/۳۷
رشد فروش	۰/۲۱	۰/۱۷	۲/۷۳	۰-/۴۸	۰/۳۲
نسبت اهرم	۰/۵۵	۰/۵۵	۱/۱۴	۰/۱۳	۰/۱۸
متغیرهای گسسته:	درصد فراوانی یک		درصد فراوانی صفر		
بیش‌اطمینانی مدیرعامل	۳۸		۶۲		
نوع مالکیت	۲۲		۷۸		
دوگانگی نقش مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره	۹۸		۲		

نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

با توجه به نتایج برازش مدل رگرسیونی (۱) پژوهش طبق جدول ۳، آماره F با احتمالی کوچک‌تر از سطح خطای ۵ درصد، بیانگر آن است که مدل رگرسیون به‌خوبی تصریح شده و به‌طور کلی مدل پژوهش از معناداری برخوردار است. همچنین، با توجه به ضریب تعیین تعدیل شده به‌دست‌آمده برای مدل که برابر ۰/۳۵ است، می‌توان بیان کرد ۳۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته، از طریق متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شود. نتایج برازش مدل رگرسیونی نشان می‌دهد که علامت ضرایب به‌دست‌آمده برای سه متغیر اصلی پژوهش یعنی سن، مدت

تصدی، دانش و بیش اطمینانی مدیرعامل هم جهت با فرضیات پژوهش است اما مقادیر آماره t و احتمال این آماره برای متغیرهای مذکور نشان می دهد که تنها ضریب مدت تصدی از نظر آماری معنی دار می باشد ($pvalue < 0.05$). نتایج برازش این مدل نشان می دهد که تنها فرضیه پنجم و هفتم پژوهش مبنی بر وجود رابطه مثبت و معنی دار میان مدت تصدی و بیش اطمینانی مدیرعامل با وقوع تجدید ارائه تأیید می شود و سایر فرضیات تأیید نمی گردد. مقدار عامل تورم واریانس به دست آمده برای متغیرهای مستقل نشان می دهد که مشکل همخطی وجود ندارد. مقدار آماره دوربین واتسون (گزارش نشده) نیز حاکی از آن بود که مدل رگرسیونی، مشکل خودهمبستگی اجزای خطای باقیمانده را ندارد. این دو موضوع در مورد سایر مدل های رگرسیونی آزمون شده در پژوهش نیز صدق می کند.

جدول ۳. نتایج برازش مدل (1)

متغیر	ضریب	آماره t	احتمال آماره t	آماره VIF
سن مدیرعامل	-۰/۰۲۹۴	-۰/۲۱۳۳	۰/۸۳۱۲	۰/۳۶۴/۱
مدت تصدی مدیرعامل	۰/۰۳۲۰	۲/۲۲۴۶	۰/۰۲۶۶	۱/۱۱۶۰
دانش مدیرعامل	۰/۰۱۷۱	۰/۳۲۶۷	۰/۷۴۴۰	۱/۰۶۵۵
بیش اطمینانی مدیرعامل	۰/۱۵۳۷	۲/۲۹۹۴	۰/۰۲۱۹	۱/۰۲۹۵
دوگانگی نقش مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره	۰/۱۰۴۰	۰/۳۶۴۸	۰/۷۱۵۴	۱/۰۱۶۵
مالکیت دولتی	-۰/۰۸۸۹	-۰/۵۷۹۱	۰/۵۶۲۸	۱/۱۴۷۵
سن شرکت	۰/۰۰۲۶	۰/۶۴۱۹	۰/۵۲۱۲	۱/۱۱۴۸
اندازه شرکت	-۰/۱۲۵۹	-۲/۸۶۹۱	۰/۰۰۴۳	۱/۱۳۱۱
رشد فروش	۱/۴۹۳۲	۵/۴۰۳۴	۰/۰۰۰۰	۱/۰۲۱۴
نسبت اهرم	۰/۶۲۸۸	۵/۵۳۸۹	۰/۰۰۰۰	۱/۰۷۱۰
عرض از مبدا	۴/۳۲۳۲	۵/۵۶۵۴	۰/۰۰۰۰	
سال - صنعت		کنترل شد		
ضریب تعیین تعدیل شده		آماره F	احتمال آماره F	
0/3597		17/9185	0/0000	

نتایج بررسی مدل رگرسیونی (۲) طبق جدول ۴ نشان می دهد که مدل به خوبی تصریح شده و از معنی داری برخوردار است. علامت ضرایب به دست آمده برای متغیرهای اصلی پژوهش، با فرضیات یک تا چهار پژوهش همسو می باشد اما تنها ضریب به دست آمده برای متغیر مدت تصدی و بیش اطمینانی از نظر آماری معنی دار ($pvalue$)

است. بنابراین از تنها فرضیه ششم و هشتم مبنی بر تأثیر وجود رابطه مثبت و معنی‌دار بین مدت تصدی و بیش‌اطمینانی مدیرعامل با شدت ریالی تجدید ارائه تأیید می‌شود.

جدول ۴. نتایج برازش مدل (۲)

متغیر	ضریب	آماره t	احتمال آماره t	آماره VIF
سن مدیرعامل	-۰۰۲۸/۰	-۰/۴۷۴۹	۰/۶۳۵۰	۱/۰۳۶۴
مدت تصدی مدیرعامل	۰/۰۰۶۱	۳/۶۸۰۳	۰/۰۰۰۳	۱/۱۱۶۰
دانش مدیرعامل	۰/۰۲۶۱	۱/۲۷۴۰	۰/۲۰۳۳	۱/۰۶۵۵
بیش‌اطمینانی مدیرعامل	۰/۱۱۵۰	۲/۵۶۳۶	۰/۰۱۰۷	۱/۰۲۹۵
دوگانگی نقش مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره	-۰/۱۹۷۶	-۱/۵۰۲۷	۰/۱۳۳۶	۱/۰۱۶۵
مالکیت دولتی	۰/۰۸۷۴	۲/۳۲۲۳	۰/۰۲۰۶	۱/۱۴۷۵
سن شرکت	۰/۰۰۲۰	۱/۵۹۶۹	۰/۱۱۱۰	۱/۱۱۴۸
اندازه شرکت	-۰/۰۹۲۷	-۸/۲۳۹۷	۰/۰۰۰۰	۱/۱۳۱۱
رشد فروش	۰/۲۴۱۵	۲/۴۲۲۷	۰/۰۱۵۸	۱/۰۲۱۴
نسبت اهرم	۱/۴۷۵۲	۲۱/۳۰۲۷	۰/۰۰۰۰	۱/۰۷۱۰
عرض از مبدا	۱/۷۷۷۸	۶/۸۴۱۳	۰/۰۰۰۰	
سال - صنعت		کنترل شد		
ضریب تعیین تعدیل شده		آماره F	احتمال آماره F	
۰/۵۰۵۴		۱۲/۷۰۵	۰/۰۰۰۰	

به‌منظور بررسی اثر تعدیل‌کننده راهبری شرکتی بر رابطه میان ویژگی‌های مدیرعامل و ارزش شرکت، از مدل‌های رگرسیونی (۳) و (۴) استفاده شده است. نتایج برازش هر دو مدل رگرسیونی طبق جداول ۵ و ۶ نشان می‌دهد که ضرایب متغیرهای تعاملی، حاصل ضرب شاخص راهبری شرکتی در ویژگی‌های فردی مدیرعامل، علامتی همسو و هم‌جهت با علامت متغیرهای اصلی پژوهش دارند. همچنین، ضرایب متغیرهای مذکور در برازش مدل رگرسیونی (۴) طبق جدول ۶ برای اثر تعاملی راهبری شرکتی با مدت تصدی و بیش‌اطمینانی مدیرعامل در سطح خطای ۵ درصد معنی‌دار است. این موضوع نشان می‌دهد که راهبری شرکتی قوی موجب تقویت تأثیر ویژگی‌های فردی مدیرعامل بر ارزش شرکت شده است. به عبارت دیگر، هرچه مکانیزم‌های راهبری شرکتی قوی‌تر می‌گردند، تأثیر و نفوذ مدیرعامل بر سیاست‌ها و رویه‌های تأثیرگذار بر وقوع و شدت تجدید ارائه تعدیل می‌شود.

جدول ۵. نتایج برازش مدل (۳)

متغیر	ضریب	آماره t	احتمال آماره t	آماره VIF
سن مدیرعامل	۰۰۳۰/۰-	۰-/۳۸۹۴	۰/۶۹۷۱	۴/۵۷۶۶
مدت تصدی مدیرعامل	۰/۰۰۹۵	۰/۲۸۳۰	۰/۷۷۷۳	۶/۰۲۳۶
دانش مدیرعامل	۰/۱۵۲۲	۱/۶۳۹۴	۰/۱۰۱۸	۴/۷۳۳۶
بیش اطمینانی مدیرعامل	۰/۲۴۱۶	۱/۷۳۴۵	۰/۰۸۳۵	۵/۹۱۳۷
شاخص راهبری شرکتی	۷/۸۰۲۳	۲/۵۱۴۳	۰/۰۱۲۳	۸/۲۸۹۰
اثر تعاملی راهبری شرکتی و سن	۴-/۷۴۱۸	۲-/۶۱۹۶	۰/۰۰۹۱	۹/۵۶۸۳
اثر تعاملی راهبری شرکتی و مدت تصدی	۰/۰۰۵۲	۰/۰۸۴۰	۰/۰۳۳۰	۶/۸۴۱۰
اثر تعاملی راهبری شرکتی و دانش	۰/۲۷۷۵	۱/۵۴۱۲	۰/۱۲۳۹	۶/۰۲۶۱
اثر تعاملی راهبری شرکتی و بیش اطمینانی	۰/۱۵۳۲	۰/۵۸۴۷	۰/۰۴۹۰	۶/۶۰۹۰
دوگانگی نقش مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره	-۰/۰۶۶۵	-۰/۲۳۱۹	۰/۸۱۶۷	۱/۰۲۲۵
مالکیت دولتی	۰/۰۹۸۹	۰/۶۵۰۴	۰/۵۱۵۷	۱/۱۷۶۸
سن شرکت	-۰/۰۰۴۴	-۱/۰۰۹۰۳	۰/۲۷۶۱	۱/۱۳۲۳
اندازه شرکت	-۰/۱۱۹۲	-۲/۷۹۷۰	۰/۰۰۵۴	۱/۱۵۶۴
رشد فروش	۱/۶۲۰۵	۵/۸۴۰۸	۰/۰۰۰۰	۱/۰۲۷۴
نسبت اهرم	۰/۶۲۴۰	۵/۴۰۸۴	۰/۰۰۰۰	۱/۰۸۶۶
عرض از مبدأ	۳/۵۱۷۷	۳/۹۶۷۸	۰/۰۰۰۱	
سال - شرکت		کنترل شد		
ضریب تعیین تعدیل شده		آماره F	احتمال آماره F	
۰/۳۷۲۱		۱۸/۶۳۶۱	۰/۰۰۰۰	

جدول ۶. نتایج برازش مدل (۴)

نماد متغیر	ضریب	آماره t	احتمال آماره	آماره VIF
سن مدیرعامل	۰-/۰۰۱۷	۰-/۵۵۱۵	۰/۵۸۱۵	۴/۵۷۶۶
مدت تصدی مدیرعامل	۰/۱۰۱۱	۲/۲۶۱۲	۰/۰۲۴۲	۴/۷۳۳۶
دانش مدیرعامل	۰/۰۰۹۴	۰/۶۰۶۴	۰/۵۴۴۵	۶/۰۲۳۶
بیش اطمینانی مدیرعامل	۰/۲۷۰۶	۲/۵۳۷۴	۰/۰۱۱۵	۵/۹۱۳۷
شاخص راهبری شرکتی	۲/۷۸۶۷	۱/۹۷۵۴	۰/۰۴۸۸	۸/۲۸۹۰
اثر تعاملی راهبری شرکتی و سن	-۰/۰۱۶۴	-۰/۵۹۴۶	۰/۵۵۱۲	۹/۵۶۸۳

نماد متغیر	ضریب	آماره t	احتمال آماره	آماره VIF
اثر تعاملی راهبری شرکتی و مدت تصدی	۱/۹۵۱۶	۲/۳۷۱۳	۰/۰۱۸۱	۶/۸۴۱۰
اثر تعاملی راهبری شرکتی و دانش	۰/۲۵۱۰	۱/۳۱۶۸	۰/۱۸۵۵	۶/۰۲۶۴
اثر تعاملی راهبری شرکتی و بیش اطمینانی	۰/۲۸۶۱	۲/۸۳۷۹	۰/۰۰۴۷	۶/۶۰۹۰
دوگانگی نقش مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره	-۰/۱۹۱۵	-۱/۴۵۶۷	۰/۱۴۵۹	۱/۰۲۲۵
مالکیت دولتی	۰/۰۵۸۲	۱/۳۸۴۴	۰/۱۶۶۹	۱/۱۷۶۸
سن شرکت	۰/۰۰۱۴	۱/۰۸۰۷	۰/۲۸۰۴	۱/۱۳۲۳
اندازه شرکت	-۰/۰۸۶۶	-۷/۰۴۸۸	۰/۰۰۰۰	۱/۱۵۶۴
رشد فروش	۰/۲۶۰۶	۲/۵۹۸۲	۰/۰۰۹۷	۱/۰۲۷۴
نسبت اهرم	۱/۴۹۸۲	۲۰/۳۹۹	۰/۰۰۰۰	۱/۰۸۶۶
عرض از مبدأ	۱/۴۳۴۸	۴/۲۸۴۶	۰/۰۰۰۰	
سال-شرکت		کنترل شد		
ضریب تعیین تعدیل شده		آماره F	احتمال آماره F	
۰/۴۹۰۱		۱۷/۵۴۶۱	۰/۰۰۰۰	

بحث و نتیجه گیری

مدیریت اجرایی ارشد شرکت به عنوان مهم ترین رکن اداره کننده شرکت، مسئولیت نهایی اتخاذ تصمیمات راهبردی و برنامه ریزی عملیات شرکت را بر عهده دارد. در دنیای همواره در حال تغییر و بازار رقابتی امروز، استراتژی های مدیریت می تواند نقشی تعیین کننده در کیفیت گزارشگری مالی شرکت ایفا کند. از این رو از دیدگاه تئوری و عمل می توان توانایی مدیران را مهم ترین عامل انسانی تأثیرگذار بر موفقیت شرکت در تهیه صورت های مالی دقیق و صحیح تلقی کرد. در پژوهش حاضر و با تکیه بر مبانی نظری مطرح شده فرض بر این بود که ویژگی های فردی مدیرعامل از جمله سن، مدت تصدی و دانش مدیرعامل بر وقوع و شدت تجدید ارائه تأثیرگذار است. همان طور که جداول ۳ و ۴ نشان می دهد از میان ویژگی های مذکور، تنها مدت تصدی و بیش اطمینانی مدیرعامل تأثیر مثبت و معنی داری بر وقوع و شدت تجدید ارائه دارد و میان سن و دانش مدیریت با احتمال وقوع و شدت تجدید ارائه صورت های مالی، رابطه معنی داری یافت نگردید. آدامز، آلمدیا و فریرا^۱ (۲۰۰۵) نشان دادند که مدیران عامل با دوره تصدی طولانی تر معمولاً قدرت بیشتری در شرکت به دست می آورند و تأثیر بیشتری بر گزارشگری مالی شرکت می گذارند. یافته های پژوهش حاضر با یافته های پژوهش رسولی و همکاران (۱۴۰۲) همسو است. نتایج این پژوهش نشان داد قدرت و نفوذ بیشتر مدیرعامل باعث کاهش گزارشگری متقلبانانه و در نتیجه بهبود کیفیت

¹ Adams, Almeida & Ferreira

گزارشگری مالی می شود. فرض اصلی در پژوهش حاضر این است که سازوکارهای راهبری شرکتی موجب تعدیل تأثیر مدیرعامل بر ارزش شرکت می شود. نتایج آزمون فرضیه فوق طبق جداول ۵ و ۶ حاکی از آن است که راهبری شرکتی قوی موجب تعدیل شدت تأثیر ویژگی های فردی مدیرعامل بر وقوع و شدت تجدید ارائه می گردد. شایان ذکر است که نتایج پژوهش مهرفر، کاظمی و رضایی (۱۳۹۹) نیز نشان می دهد که سازوکارهای راهبری شرکتی، تأثیر منفی خوش بینی مدیریت بر کیفیت گزارشگری مالی را تعدیل می کند. تحقیقات خارجی از جمله آشوفاک و همکاران (۲۰۲۱) نیز نشان داده است که ویژگی های فردی مدیرعامل مانند مدت تصدی بر کیفیت گزارشگری مالی، تأثیر مثبت و معنی داری دارد. یافته های فرعی این پژوهش نشان می دهد که وقوع و شدت تجدید ارائه با اندازه شرکت، رابطه عکس و با رشد فروش شرکت و نسبت اهرم، رابطه مستقیم و معنی داری دارد. با اندازه شرکت دارای رابطه معکوس و با رشد فروش ها و نسبت اهرم دارای رابطه مستقیم و معنی دار است. همچنین رابطه معنی داری میان دوگانگی نقش مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره با وقوع و شدت تجدید ارائه، یافت نشد. با توجه به یافته های پژوهش مبنی بر تأثیرگذاری ویژگی های فردی مدیرعامل بر وقوع و شدت تجدید ارزیابی که یکی از شاخص های کیفیت گزارشگری مالی است و همچنین نقش تعدیل کننده راهبری شرکتی بر این تأثیر پیشنهاد می شود شرکت ها در انتخاب و انتصاب مدیران عامل و نظارت بر عملکرد گزارشگری مالی توسط آنها دقت و توجه بیشتری کنند.

References

- Adams, R. B., Almeida, H., & Ferreira, D. (2005). Powerful CEOs and their impact on corporate performance. *Review of financial studies*, 18(4), 1403-1432. <https://academic.oup.com/rfs/article-abstract/18/4/1403/1595783?redirectedFrom=fulltext>
- Arun, T. G., Almahrog, Y. E., & Aribi, Z. A. (2015). Female directors and earnings management: Evidence from UK companies. *International Review of Financial Analysis*, 39, 137-146. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1057521915000393>
- Altarawneh, M., Shafie, R., & Ishak, R. (2020). Chief executive officer characteristics and financial restatements in Malaysia. *International Journal of Financial Research*, 11(2), 173-186. <http://ijfr.sciedupress.com/ijfr.v11n2p173>.
- Ashafoke, T., Dabor, E., & Ilaboya, J. (2021). Do CEO characteristics affect financial reporting quality? An empirical analysis. *Acta Universitatis Danubius. Œconomica*, 17(1). <https://dj.univ-danubius.ro/index.php/AUDOE/article/view/774>
- Alzeban, A. (2020). "The impact of audit committee, CEO, and external auditor quality on the quality of financial reporting", *Corporate Governance*, Vol. 20 No. 2, pp. 263-279. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/CG-07-2019-0204/full/html>
- Ahmed, A. S., & Duellman, S. (2013). Accounting conservatism and board of director characteristics: An empirical analysis. *Journal of accounting and economics*, 43(2-3), 411-437. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165410107000183>

- Bazrafshan, V., Bazrafshan, A., & Salehi, M. (2018). Investigating the Influence of Managers' Narcissism on Financial Reporting Quality. *Accounting and Auditing Review*, 25(4), 457-478(In Persian). https://acctgrev.ut.ac.ir/article_70210.html
- Copeland, T.E. and Weston, J.F. (1988), 'Financial Theory and Corporate Policy', Addison Wesley, 3rd Edition. <https://afajof.org/wp-content/uploads/files/historical-texts/Financial Theory and Corpora.pdf>
- Hambrick, D. C., & Mason, P. A. (1984). Upper echelons: The organization as a reflection of its top managers. *Academy of management review*, 9(2), 193-206. <https://journals.aom.org/doi/abs/10.5465/AMR.1984.4277628>
- Hambrick, D.C. (2007), "Upper echelons theory: an update", *Academy of Management Review*, Vol. 32 No. 2, pp. 334-343. <https://journals.aom.org/doi/abs/10.5465/amr.2007.24345254>
- Kaplan, S. N., Klebanov, M. M., & Sorensen, M. (2012). Which CEO characteristics and abilities matter? *The Journal of Finance*, 67(3), 973-1007. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1540-6261.2012.01739.x>
- Khorrandel Masouleh, Z., & Asnad, F. (2022). The Relationship Between Corporate Value Reporting Disclosure and Performance Considering Quasi-Integrated Reporting Adopters. *Karafan Quarterly Scientific Journal*, 19(Special Issue), 75-95. doi: 10.48301/kssa.2021.132765 (in persian) https://karafan.tvu.ac.ir/article_132765.html
- Krishnan, G.V. and Parsons, L.M. (2008), "Getting to the bottom line: an exploration of gender and earnings quality", *Journal of Business Ethics*, Vol. 78 Nos 1-2, pp. 65-76 <https://link.springer.com/article/10.1007/s10551-006-9314-z>
- Mehrfar, A, Kazemi, H, & Rezaei, F. (2019). Management optimism and financial reporting quality: emphasizing the moderating role of governance system mechanisms. *Knowledge of financial accounting*, 7(2), 155-178. doi: 10.30479/jfak.2020.12134.2611 (in Persian) https://jfak.journals.ikiu.ac.ir/article_2185.html
- Plumlee, M., & Yohn, T. L. (2010). An analysis of the underlying causes attributed to restatements. *Accounting Horizons*, 24(1), 41-64. <https://publications.aaahq.org/accounting-horizons/article-abstract/29/3/667/2222/An-Analysis-of-Little-r-Restatements?redirectedFrom=fulltext>
- Pourheidari, O, & Foroughi, A. (2018). Investigating the effect of CEO influence on the quality of accounting information disclosure. *Experimental studies of financial accounting*, 16(61), 27-53. doi: 10.22054/qjma.2019.38013.1928 (in Persian) https://qjma.atu.ac.ir/article_10006.html
- Rasouli, H, Ramadan Ahmadi, M, Nasiri, S, & Basirt, M. (1402). The effect of CEO power on the quality of fraudulent reporting. *Knowledge of Accounting and Management Audit*, 12(45), 317-334. (in Persian) https://jmaak.srbiau.ac.ir/article_21475.html

- Schrand, C.; S. Zechman. (2012). Executive overconfidence and the slippery slope to financial misreporting. *Journal of Accounting and Economics*, 53 (1), 311-329. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165410111000644>
- Seifzadeh, M., Salehi, M., Abedini, B. and Ranjbar, M.H. (2021), "The relationship between management characteristics and financial statement readability", *EuroMed Journal of Business*, Vol. 16 No. 1, pp. 108-126. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/EMJB-12-2019-0146/full/html>
- Soleimani Amiri, G., Jamshidi, T., & Anbari, H. (2021). Investigating the Effect of Conservatism on the Relationship Between Operating Cash Flow and Cash Value. *Karafan Quarterly Scientific Journal*, 18(2), 73-89. doi: 10.48301/kssa.2021.128444 (In Persian). https://karafan.tvu.ac.ir/article_128444.html
- Taheri Abid, R, Alinejad Sarukolai, M, and Faghani Makrani, Kh. (2019). The effect of CEO narcissism on financial reporting transparency. *Financial Accounting and Audit Research* 12(48), 71-93 (in Persian) https://journals.iau.ir/article_680056.html